

kirjaamo@minedu.fi

Rahapelitoiminnan tuoton alentumisen vaikutuksiin valmistautumista selvittävälle työryhmälle VN/24501/2020

Aloite: Kansalaisjärjestöjen toiminnan rahoituksen sopeuttamiseksi selvitetään keinoja järjestöjen yksityisrahoituksen kehittämiseksi ja kannustamiseksi

Vastuullinen Lahjoittaminen VaLa ry edustaa suomalaisia varainhankintaa harjoittavia yleishyödyllisiä yhteisöjä, jotka toimivat laajasti eri aloilla tieteen, liikunnan, nuorisotyön, luonnonsuojelun, kehitysyhteistyön, terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin parissa. Keväällä 2020 tehdyn kyselyyn mukaan VaLan jäsenjärjestöjen vuosibudjetti oli yhteensä noin 300 miljoonaa euroa, josta yksityisrahoituksen osuus oli noin puolet. VaLa on European Fundraising Association EFA:n jäsen.

Vuonna 2019 tehdyn kyselymme mukaan päättäjät kokivat valtiovallan roolin merkittäväksi kansalaisaktiivisuuden ja lahjoitusinnon lisäämisessä. Roolia pidettiin myös tärkeänä yritysten kannustamisessa yhteiskunnalliseen aktiivisuuteen. Merkittäviksi kannustamisen keinoiksi koettiin verotukseen liittyvät toimenpiteet kuten yleishyödyllisten yhteisöjen rahankeräyskulojen arvonlisäverotuksen keventäminen sekä yritysten, yhteisöjen ja yksityishenkilöiden tekemien lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentaminen. Julkisilla toimilla voisi myös olla kannustava vaikutus, joka rohkaisisi yhä useampia järjestöjä varainhankintaan.

Sanna Marinin hallitusohjelmassa nostetaan esiin kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytysten vahvistaminen. Ohjelmaan on myös kirjattu, että kansalaisyhteiskunnan resurssien vahvistamiseksi selvitetään mahdollisuutta tukea kansalaisjärjestöjen varainhankinnan kehittämistä.

VaLa ehdottaa, että järjestöjen yksityisrahoitukseen ja varainhankintaan kannustavia toimia ja niiden toteutusmalleja selvitetään erityisesti siitä syystä, että yritysten ja kansalaisten osallistumismuodot järjestötoimintaan ovat muuttuneet. Noin puolet suomalaisista lahjoittaa satunnaisesti rahaa keräykseen ja noin 700 000 suomalaista on säännöllinen lahjoittaja. Yrityksillä on kasvava halu osallistua järjestötyöhön, ja yritysvastuun merkitys sekä laajuus kasvavat. Kolmannen sektorin toimijoiden tukeminen on yrityksille yksi luontevista tavoista osallistua yhteisten yhteiskunnallisten haasteiden ratkaisemiseen.

VaLa esittää, että järjestöjen kestävänsä yksityisrahoituksen tukemiseksi ja lahjoituskulttuurin edistämiseksi selvitetäisiin seuraavia toimia:

- verovähennyskelpoisten lahjoitusten saajajoukon laajentaminen, mikä kannustaisi erityisesti yrityksiä lahjoittamaan ajankohtaisten ongelmien ratkaisuun nykytilanteessa. Monessa Euroopan maassa on Suomea laajempi vähennyskäytäntö.
- yleishyödyllisten yhteisöjen arvonlisäverotuksen keventäminen varainhankintaan ja vähintään rahankeräykseen liittyvien tuote- ja palveluostamisen osalta, mikä kannustaisi useampia järjestöjä resurssimaan varainhankintaan. Tämä malli on käytössä Tanskassa ja Irlannissa.

VaLa ja sen jäsenjärjestöt tekevät mielellään yhteistyötä kansalaisjärjestöjen taloudellisten toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Ystävällisin terveisin

Vastuullinen Lahjoittaminen VaLa ry:n pääsihteeri Pia Tornikoski